

Sak 8/21 - «Vikingtidsmuseet på Bygdøy» - prosjektrapport XLIII til KHM's styre 16. april 2021

I perioden fra styremøtet 5. februar 2021 til 25. mars 2021 har arbeidet i VTM-prosjektet hatt særlig fokus på følgende saker:

- Byggeprosjektet – samarbeid og status
- Uavklart finansiering
- Aktiviteter i KHM's delprosjekter for VTM-prosjektet

I. Byggeprosjektet – samarbeid og status

KHM/UiO har siden oppstart av prosjektet etterlyst tydelige styringsstrukturer og styringsdokumenter for prosjektet. Denne prosessen har vært intensifisert gjennom vinteren 2020/21. Statsbygg (SB) har ferdigstilt Sentralt styringsdokument (SSD) til byggeprosjektet som også UiO/KHM har fått anledning til å komme med innspill til. Det er fra SB's side også blitt påbegynt et arbeid med utarbeidelse av SSD til brukerutstyringsprosjektet, som UiO/KHM vil få anledning til å kommentere på. Som del av den overordnede styringsstrukturen i prosjektet har UiO/KHM også utarbeidet to styrende dokumenter. Det ene er «Premisser for samlingens sikkerhet» som beskriver hvordan KHM's myndighetsansvar for samlingens sikkerhet griper inn i prosjektets alle deler, og stiller krav til gjennomføring og rapportering ift samlingens sikkerhet. Det andre er et styringsdokument for UiO's egne prosjekter som bidrar i realiseringen av VTM, «Styringsdokument for tilknyttede prosjekter ved UiO».

UiO/KHM har blitt hørt på flere viktige punkter ifb. utarbeidelse av premiss- og styringsdokumenter. Når også styringsdokument for brukerutstyringsprosjektet er ferdigstilt, gir prosjektets samlede styringsdokumenter et godt utgangspunkt for å ivareta overordnede føringer i oppdragsbrevet fra KD til Statsbygg (22. januar 2020), det overordnede styringsdokumentet fra KD (konkludert i prosjektråd 28.10.20) og kommentarer fra de eksterne kvalitetssikrerne i KS2-rapporten (fra 28. september 2018). Statsbygg har i februar/mars gjennomført en usikkerhetsanalyse på ny kalkyle for nybygget. UiO/KHM har fått informasjon om at nye tall er høyere enn tidligere, men ikke fått oversikt over beregninger eller forklaring på avvik. Dette følges opp videre gjennom Kontaktforum og i Prosjektrådet.

Byggeprosjektet har avsluttet KS-prosessen, kvalitetssikring av forprosjektet, og har lyst ut konkurranser for entrepriser til byggeprosjektet og sikringsprosjektet (SGO-SB). Det planlegges nå for igangsettelse av detaljprosjekteringsfasen i samspill med valgte entreprenører når konkurransene er avsluttet.

KHM er pt overordnet involvert i to operative prosesser sammen med SB:

1. Brukermedvirkning bygg / brukerutstyr (BUT)
2. Safeguarding of objects (SGO)

Brukermedvirkning brukerutstysprosjekt (BUT)

BUT startet opp i desember, Aart architects er prosjektleder. KHM er invitert til planleggingsmøter gjennom hele våren og det er etablert en egen arbeidsgruppe som arbeider med utstillingsutstyr. Utstillingsutstyr omfatter montere, AV- og IKT-utstyr og belysning. Det blir satt fokus på montere i første omgang, med plan om å utlyse en anskaffelse i begynnelsen av juli for å knytte en leverandør av montere til prosjektet.

Det vil bli en del brukermedvirkning også i byggeprosjektets detaljprosjektering. Det er satt fokus på planlegging av dette i kontaktforum og UiO/EA har lagd et første utkast til en brukermedvirkningsplan som SB skal kommentere på.

I arbeidet med kvalitetssikring av forprosjektet har det vært diskutert muligheten for å ta i bruk et areal over kjøkkendelen og inkludere det i området for kafé/restaurant. Dette er et areal som ikke er en del av prosjektets ramme på 9300 kvm nybygg. Høsten 2020 ba KD Statsbygg om å vurdere utvidelsen og beregne kostnader. Utvidelsen er bekreftet gjennomførbar av Statsbygg, og KD har bekreftet at tiltaket kan gjennomføres. Status per mars 2021 er at UiO ved Eiendomsavdelingen vurderer kostnader før endelig beslutning om gjennomføring.

Safeguarding of objects (SGO)

Prosjektet omfatter relokalisering av de gjenstander som kan flyttes til Økern, sikring av alle gjenstander som blir på VSH under bygging, digital dokumentasjon av gjenstander, flytting av skip, sleder og vogn inn i nytt bygg, samt etablering av nye støttesystemer. Prosjektet er delt i to, ett prosjekt hvor Statsbygg har gjennomføringsansvar for sikring av skip, sleder og vogn og KHM har ansvar for samlingens sikkerhet (SGO-SB) og ett prosjekt der KHM både har gjennomføringsansvar og ansvar for samlingens sikkerhet for resterende gjenstander på Bygdøy (SGO-KHM).

SGO-SB: Det er utarbeidet disposisjon til gjennomføringsplan og verifikasjonsplan. Det kom inn 3 anbud på konkurransegrunnlag for kontrakt med entreprenør som ble lyst ut før jul. Kun 2 stk er kvalifisert. Det er avholdt orienteringsmøte rundt grenseverdier vibrasjoner og KHM har blitt presentert for et foreløpig vibrasjonsbudsjett. Det er foreløpig stor avstand mellom satte grenseverdier og vibrasjonsbudsjettet. Det jobbes videre med grenseverdier, vibrasjonsbudsjett og akseptkriterier både i SB og ved KHM. Arbeidet med strategi for risikostyring pågår og vi avventer ekstern vurdering før beslutning. Denne er forventet å foreligge i løpet av mars.

SGO-KHM: Arbeidet med klimatisering av fjerdefløy er nå avsluttet og praktisk arbeid med relokiseringsprosjektet er påbegynt. Fremdriften knyttet til relokisering av gjenstander er forsinket grunnet bygningsmessige tilrettelegginger. Planlagt oppstart var 1. oktober og man forventer nå at fjerdefløy er tømt innen utgangen av april 2022.

II. Uavklart finansiering

Med startbevilgning for byggeprosjektet på statsbudsjettet for 2020 og avsatte midler til samlingens sikkerhet i UiOs budsjetter (totalt 36,1 mill. kr.) er beregnet finansieringsbehov for denne delen av prosjektet ivaretatt. De delene av VTM-prosjektet som fortsatt har uavklart finansiering er utstillinger, CT-skanner, samt mulig behov for midler pga KS2-rapportens reduksjon i brukerutstyr. Sparebankstiftelsen har støttet museets hovedsatsning mot barn og unge «Den store vikingreisen» med 2,4 mill. kr. så langt for å utvikle konsept og synopsis på løsninger. Det er i februar sendt en søknad på finansiering av detaljering og produksjon av løsninger.

Utstillingsprosjektet ferdigstiller beskrivelser av konseptene til utstillinger i løpet av mai 2021 og det vil være behov for å avklare finansiering fra de ulike finansieringskildene (UiO sentralt, fond, givere) før sommeren 2021 for å få avklart ambisjonsnivåer før utstillingsprosjektet begynner detaljeringen.

KHM-ledelsen følger opp finansieringsbehovet fra UiO sentralt. For å følge opp arbeidet med gaver/sponsorer så er det etablert en egen gruppe, «Styringsgruppen for gave- og sponsorfinansierte publikumsopplevelser i det nye Vikingtidsmuseet». Gruppen består av følgende medlemmer:

Ellen Horn (styreleder KHM og styringsgruppens leder)

Eilif Holte (tidligere styreleder KHM)

Håkon Glørstad (museumsdirektør KHM)

Karl Kallhovd (Ass. museumsdirektør KHM)

Gøran Joryd (prosjektleder VTM, sekretær i arbeidsgruppen)

Gruppen har utarbeidet en beskrivelse av prosjektet til bruk i dialog mot potensielle givere, samt arbeider med å utvikle en finansieringsplan.

I tillegg til den uavklarte finansieringen i prosjektet så må dekningen av inntektstap ved lukking av museet løses. KS2-rapporten anbefaler sterkt at museet skal være stengt i byggeperioden for å sikre mer rasjonell fremdrift og større sikkerhet for samlingene. Det er grunn til å anta at museet vil måtte holde stengt i fire til fem år. Museet har beregnet netto årlig inntektstap til 35-40 mill. kr.

UiO-ledelsen er informert om det antatte omfanget på inntektstap og anslag på periodisering av dette. KHM-ledelsen følger dette opp mot UiO, men saken må løses i dialog mellom UiO og KD.

III. Arbeid i KHM's delprosjekter

KHM's interne arbeid i delprosjektgruppene er videreført og fremdriftsplaner er overordnet opprettholdt til tross for en utfordrende situasjon med korona-pandemien. Det arbeides med en plan for hvordan delprosjektene organiseres etter ferdigstilt planleggingsfase våren 2021. Det planlegges blant annet å skille ut de delene som ikke handler om utstillinger i det fysiske bygget i et eget delprosjekt for formidling, aktiviteter og arrangement. Det planlegges ansettelse av delprosjektleder til dette i august 2021

Delprosjekt nye utstillinger (DNU) arbeider gjennom våren 2021 med tre hovedspor for de faglige leveransene (faglig innhold, masterplan med overordnede visualiseringer og beskrivelser av intensjoner, og opplevelseskonsepter for utstillingenes ulike opplevelsesområder). Det arbeides med å ferdigstille planleggingsfasen med konsepter og plandokumenter i mai 2021. Dette skjer i samarbeid med det tyske utstillingsdesignbyrået Atelier Brückner. DNU er også involvert i arbeidet med brukerutstyrsprosjektet. Fokus der er pt å få oversikt over byggpåvirkelig utstillingsutstyr, herunder plassering av montere og AV-utstyr og system for fleksibilitet i teknisk infrastruktur for å skape et dynamisk museum. For å forberede planlegging av kommende faser i prosjektet har DNU begynt å overordnet se på plan for klargjøring av gjenstander.

Sammen med leverandøren Logic Interactive utvikles det en prototype for å teste ut interaktive formidlingsformer på hvordan 3D-modeller av gjenstander kan tilgjengeliggjøres for publikum i utstillingen.

«Den store vikingreisen» (museets hovedsatsning mot barn og unge) er i gang med fase 1 (Konsept og synopsis – finansiert av Sparebankstiftelsen), sammen med det nederlandske firmaet IJsfontain.

Delprosjekt forskningssenter vikingtid (DFV) har hatt veldig lite aktivitet i det siste. Delprosjektet skal omorganiseres i løpet av våren 2021.

Delprosjekt kommunikasjon, branding og kommersiell profil (DBK) planlegger en utlysning for anskaffelse av eksternt leverandør for videre utvikling av VTMs merkevare og visuelle profil. I samarbeid med kommunikasjonsgruppen ved KHM (UPS) planlegges det utvikling av en første versjon av nettside til Vikingtidsmuseet.

Delprosjekt organisering, bemanning og finansiering (DBF) er under oppstart. Det er ingen aktivitet i delprosjektet så langt. Det arbeides med å avklare rammene for drift av Vikingtidsmuseet og det er etablert en prosjektgruppe under ledelse av UiO/EA, der også KHM deltar (assisterende museumsdirektør og VTM-prosjektleder). Prosjektgruppen skal utarbeide rammer for drift og en finansieringsmodell til oktober 2021. Rammer for drift og finansieringsmodell godkjennes av en egen styringsgruppe for dette (Assisterende universitetsdirektør, Museumsdirektør, Eiendomsdirektør).

IV. VTM-prosjektets møter/reiser februar 2021 – mars 2021.

Følgende møter/reiser har vært gjennomført i perioden:

- Et (1) møte i *Prosjektrådet* (VTM-prosjektets høyeste organ med repr. fra SB, UiO, KHM og departementene).
- Et (1) møte i *KHMs styringsgruppe for VTM-prosjektet*.
- Tre (3) møter i *Kontaktforum* (felles koordineringsorgan SB, UiO/EA og KHM for VTM-prosjektet).

Det er løpende virksomhet i KHMs egen prosjektorganisasjon; koordineringsgruppen, delprosjektgrupper og særmøter tilknyttet de ulike aktiviteter i delprosjektgruppene.

Det har i perioden ikke vært holdt møter i *UiOs styrings- og koordineringsgruppe for VTM-prosjektet*.

GJO, 25.03.21